

Ветринська Анна Валеріївна,

Інститут мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка,

б-р І. Шамо, 18/2, м. Київ, 02152

ORCID id 0000-0002-4047-6826

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ХОРЕОГРАФІЧНІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

У статті описано історію вивчення питань мистецької освіти, проаналізовано сучасну систему вищої хореографічної підготовки. Представлено актуальні форми університетських занять, зокрема нововведення XXI ст. у викладанні фахових дисциплін та підготовці спеціалістів-хореографів.

Ключові слова: дистанційне навчання, інновації, навчальна структура, професійна мистецька освіта, тенденції, хореографічна освіта, фахова підготовка.

Ветринская А.В.**Иновации в современном хореографическом профессиональном образовании**

В статье описана история изучения вопросов образования в сфере искусства, проанализирована современная система высшей хореографической подготовки. Представлены актуальные формы университетских занятий, в частности нововведения XXI в. в преподавании профессиональных дисциплин и подготовке специалистов-хореографов.

Ключевые слова: дистанционное обучение, инновации, учебная структура, профессиональное образование в сфере искусства, тенденции, хореографическое образование, профессиональная подготовка.

Vyetrynska A.V.**Innovations in modern choreographic professional education**

The article describes the history of the study of issues on art education. It analyses modern system of higher choreographic training. It describes actual forms of university training and innovations of 21 century in teaching specialized courses and training of choreographers.

Key words: distance learning, innovations, educational structure, professional art education, trends, choreographic education, professional training.

Вступ. XXI ст. відзначається посиленням глобалізаційних та євроінтеграційних процесів, а також появою новітніх електронних засобів збирання та передачі інформації. Нові умови викликають нагальну потребу перегляду існуючих та впровадження інноваційних систем, методів, принципів, форм та підходів до фахової підготовки майбутніх спеціалістів. Це стосується і професійної хореографічної освіти, яка перебуває у процесі безперервного розвитку. Головною вимогою до сучасної вищої хореографічної освіти є підвищення загального рівня випускників та надання їм конкурентних переваг на світовому рівні.

Мета статті — розкрити сутність дидактичних інновацій у системі сучасної професійної хореографічної освіти.

Результати дослідження та обговорення. Вивченням особливостей професійної мистецької

педагогічної освіти займалися зарубіжні та вітчизняні науковці, серед яких варто виділити В. Бежа, І. Зязюна, С. Лісову та Н. Ничкало. Питання новацій, модернізації підходів до викладання та професійної підготовки майбутніх вчителів у галузі мистецької освіти висвітлені в роботах таких авторів, як Л. Масол, О. Рудницька, О. Щоколова, Г. Падалка. Теоретико-методологічні аспекти професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів окреслено у працях Г. Васяновича, Н. Кузьміної, В. Лозової, В. Сластьоніна, О. Сухомлинської, Л. Хомич, О. Щербакова, М. Ярмаченка.

Термін «інновація» (*итал.* innovatione) трактується як новина, оновлення, зміна. Стосовно педагогічного процесу інновація означає введення нового в цілі, зміст, форми і методи навчання та виховання. Інновації є результатом наукових пошуків, передового педагогічного досвіду окремих учителів і цілих колективів. У науково-методичній літературі визначена певна термінологія

нововведення — нові форми організації праці та управління, нові види технологій, які охоплюють не тільки окремі установи та організації, але й різні сфери діяльності [3, 45].

Інновації в освіті — це створення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно нового стану. Інновація має багатомірне значення, оскільки складається з власне ідеї та процесу її практичної реалізації [3, 46].

Професійна хореографічна освіта складається з міцної теоретичної бази знань, широкого спектра практичних умінь та навичок. До комплексної системи підготовки майбутніх фахівців входять освітні курси, спрямовані на формування основних спеціальних якостей, необхідних для ефективної педагогічної, балетмейстерської та виконавської діяльності. Сучасне хореографічне навчання спрямоване на створення універсальних фахівців, що володіють різноманітною хореографічною лексикою. З цією метою до основних профільних дисциплін включено «Класичний танець», «Народно-сценічний танець», «Бальний танець» та «Сучасний танець». Окрім дисциплін з різною стилістичною хореографічною лексикою, програма містить «Історію хореографічного мистецтва», «Мистецтво балетмейстера», а також «Методику роботи з дитячим хореографічним колективом».

Створюються нові спецкурси, як-от «Арт-терапія» та «Імпровізація». «Арт-терапія» допомагає зняти психічні бар'єри у навчанні, сприяє піднесенню та розкриттю творця. «Імпровізація» має на меті спонукати студента до творчої діяльності та активізувати його творчі здібності. Імпровізація є формою передачі за допомогою мистецьких засобів власних відчуттів і переживань, спробою пошуку форми художнього втілення. Імпровізація — творчість без попередньої підготовки, непередбачуваний розвиток авторського задуму.

Сучасна мистецька освіта тяжіє до максимального залучення майбутніх спеціалістів до творчого процесу. Так, під час вивчення профільних дисциплін студент пробує себе у ролі не лише слухача, але й творця. Таким чином, він починає набувати професійного досвіду вже під час навчання.

Новою тенденцією, яку викликали глобалізаційні та євроінтеграційні процеси, стали майстер-класи, тренінги та семінари, на які запрошують провідних хореографів світового рівня. Заняття із закордонними викладачами дають змогу опанувати нову або розширену техніку, ознайомитися з різними формами подачі матеріалу, визначити шляхи формування власної

методики викладання хореографічних дисциплін з урахуванням передового педагогічного й хореографічного досвіду.

Структура хореографічної підготовки в системі педагогічної освіти передбачає різноманітні форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Серед них найбільш використовуваними є лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійні та індивідуальні роботи студентів.

Сучасна лекція з дисципліни хореографічного циклу висвітлює основні теоретичні засади курсу, спрямована на збагачення студентів новітньою науковою інформацією, а також дає установку на самостійну роботу, аналіз і навчальний пошук [5]. Вона дає можливість майбутньому педагогу-хореографу ознайомитися з науково вивіреними, сучасними, ефективними фаховими методиками, з теоретико-методологічними підходами й методичними основами викладання хореографічних дисциплін, засвоїти точно визначені наукові терміни хореографічних понять. Під час лекції відбувається не тільки ознайомлення з основними теоретичними засадами дисциплін хореографічного циклу, але й передусім формування бази для подальшого засвоєння практичного матеріалу.

Практичні заняття як форма організації навчально-пізнавальної діяльності студентів тісно пов'язані з лекційними заняттями та є їх логічним продовженням. Тематика практичних занять упорядкована відповідно до змісту лекційного курсу і спрямована на закріплення знань, отриманих на лекційних заняттях та під час самостійної роботи.

На практичних заняттях відбувається розвиток координаційних прийомів, музикальності й виразності виконання, студентам також пропонують ознайомитися з методикою вивчення хореографічних фігур, поєднань та композицій, принципами побудови окремих частин уроку. Практичні заняття спрямовані на формування у студентів умінь використовувати сучасні технології навчання у процесі викладання дисциплін хореографічної спрямованості, методично правильно пояснювати теоретичний танцювальний матеріал курсу та складати танцювальні композиції з основних елементів та поєднань фігур.

Інтеграція теоретичних знань, практичних умінь та навичок студентів-хореографів відбувається під час проведення лабораторних занять. Лабораторні заняття з дисциплін хореографічного циклу дають змогу практично оволодіти технікою виконання танцювальних елементів та фігур, а також методикою їх вивчення. Вони передбачають формування у студентів основ педагогічно-виконавської майстерності, практичних умінь технічного виконання танцювальних фігур, поєднань та композицій, запису, читання і розбору танців.

Оскільки сучасна професійна освіта є особистісно орієнтованою, в деяких українських вищих навчальних закладах окрім групових форм навчання впроваджено й індивідуальні заняття, на яких викладач працює лише з одним студентом. Вони дають змогу студентові довершити свої знання та техніку виконання, а також заповнити пробіли, які могли виникнути на лекційних та практичних заняттях.

Головною інновацією ХХІ ст. є поступове запровадження електронних курсів та систем дистанційного навчання за допомогою цифрових технологій, що дозволяють продовжувати практичне навчання студентів незалежно від часу або їх фізичного місцезнаходження. Дистанційне навчання стало можливим завдяки простому

запису відео за допомогою загальнодоступних персональних засобів відеозапису та швидкій передачі відзнятих матеріалів через мережу Інтернет.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, система української вищої освіти поступово видозмінюється та вдосконалюється відповідно до сучасних потреб. Головною метою професійної хореографічної підготовки студентів є створення всебічно розвинутого фахівця-універсала, який одночасно має навички виконавця, педагога та балетмейстера. Задля досягнення поставленої мети університетські навчальні програми вдосконалюють та розширюють шляхом впровадження нових дисциплін, методів, принципів, форм та підходів.

ДЖЕРЕЛА

1. Бех І.Д. Емоційні передумови мистецького світогляду / І.Д. Бех // Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти : зб. матер. наук.-методол. семінар. — Чернівці, 2007. — С. 14–15.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / І.М. Дичківська. — К., 2004. — 352 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук. України ; гол. ред. В.Г. Кремень. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — С. 338–340.
4. Голенкова Ю.В. Вплив засобів ритміки і хореографії на фізичну підготовленість дітей молодшого шкільного віку / Ю.В. Голенкова, Н.І. Пальчук // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 3. — С. 39–43. — DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.3.1106>.
5. Макарова Л.Н. Требования к компетентностной модели будущего хореографа / Л.Н. Макарова, М.Н. Юрьева // Высшее образование сегодня. — 2010. — № 4. — С. 50–53.

REFERENCES

1. Bekh I.D. Emotsiini peredumovy mystetskoho svitohliadu osobystosti [Emotional Preconditions of Person`s Art World]. I.D. Bekh // Teoretychni ta metodychni zasady neperervnoi mystetskoï osvity: zb. materialiv nauk.-metodol. seminaru.— Chernivtsi, 2007. — S. 14–15.
2. Dychkovska I.M. Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohii [Innovative Educational Technology] : navchalnyi posibnyk /I.M. Dychkovska. –K., 2004. — 352 s.
3. Entsyklopediia osvity /Akad.ped.nauk Ukrainy; hol.red. V.H. Kremen. — K.: Yurinkom Inter, 2008. — S. 338–340.
4. Holenkova Yu.V. Vplyv zasobiv rytmyky i khoreohrafiï na fizychnu pidhotovlenist ditei molodshoho shkylnoho viku [Influence of Rhythm and Choreography on Physical Fitness of Primary School Children]. Holenkova Yu.V., Palchuk N.I. // Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannia.— 2014. — № 3. — S. 39–43. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.3.1106>
5. Makarova L.N. Trebovaniia k kompetentnostnoi modeli budushchego khoreografa [Requirements for a Competence Model of Future Choreographer]. Liudmila Nikolaevna Makarova, Marina Nikolaevna Yurieva // Vyssee obrazovanie segodnia. — # 4. — 2010. — S. 50–53.